Tehingud alates 20 000 eurost – kolme pakkumise esitamise nõue

Perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (STS) § 26 lõikest 6 tulenevalt kui toetuse saaja või partner ei pea järgima riigihangete seadust ja teenuse, asja või ehitustöö eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta võrdne 20 000 euroga või sellest suurem, peab ta järgima riigihangete seaduse (RHS) §-s 3 sätestatud põhimõtteid.

STS § 26 lg 6 osas selgitatakse seletuskirjas, et eelkõige peab kulu maksumuse tekkimisel tõendama, et ostuhind kujunes konkurentsi korral erinevate erapooletute ja võrreldavate pakkumuste võrdlemise teel ja et konkurentsi on efektiivselt ära kasutatud. RHS tähenduses mittehankijate kohustust ühtlustatakse RHS tähenduses hankijate kohustusega, sest mõlemal juhul on tegemist avaliku ressursi kasutamisega.

Meetme „Ettevõtjate rakendusuuringute ja tootearenduse toetamine" määruse § 27 lõige 2 sätestab, toetuse saaja, kes ei ole hankija riigihangete seaduse tähenduses peab järgima riigihangete seaduse §-s 3 nimetatud põhimõtteid ja esitama koos maksetaotlusega vähemalt kolm võrreldavat hinnapakkumust üksteisest sõltumatutelt pakkujatelt ning pakkumuse lähteülesande kirjelduse, kui tehingu summa ilma käibemaksuta on võrdne struktuuritoetuse seaduse § 26 lõikes 6 toodud piirmääraga summaga või suurem. Juhul kui kolme sõltumatut hinnapakkumust ei ole võimalik esitada või kui odavaimat pakkumust ei valita, tuleb maksetaotlusele lisada sellekohane põhjendus.

STS-s ja meetme määruses sätestatud kohustuse nõuetekohaseks täitmiseks peab toetuse saaja olema teinud piisavaid pingutusi kolme võrreldava hinnapakkumise saamiseks, millega tagada konkurentsi ärakasutamine ning optimaalne hinna ja kvaliteedi suhe, mis on STS § 26 lg 6 ja meetme määruse § 27 lg 2 regulatsiooni eesmärgiks. Konkurentsivõimelist hinda saab tõendada võrreldavate pakkumistega.

Näitlikult olukorras, kus on küsitud kolm hinnapakkumist, kuid esitatud/saadud vaid üks pakkumus, ei saa lugeda piisavaks, st. toetuse saajal tuleb täiendavalt uurida potentsiaalsete võrreldavate pakkumiste saamise võimalusi ning ei saa piirduda ühe ettevõtte poolt esitatud pakkumusega (sh juhtudel, kus pakkujad on näiteks pakkumiste esitamisest loobunud). Seejuures on oluline, et pakkumuste võtmise protsess on selge ja läbipaistev, pakkumuste esitamiseks on antud piisavalt aega ning toetuse saaja poolt dokumenteeritud tagamaks kontrolljälje olemasolu (sh võimalike auditite raames).

Olukorras, kus toetuse saaja hinnangul ei ole kolme hinnapakkumist võimalik saada, peab sellekohane põhjendus olema veenev ja põhjendatud (nt ei saa aktsepteerida põhjendusi, et tegemist on pikaajalise koostööpartneriga vms). Kirjeldatud olukordades palume taotlejal/ toetuse saajal rakendusüksust (eelnevalt) informeerida, et hinnata STS-s ja meetme määruses sätestatud kohustuse täitmist.

Ühtlasi informeerime, et toetuse taotlejal/ saajal on võimalik kasutada teadus- ja arendusteenuse pakkumiste küsimiseks ka alternatiivseid keskkondi nagu ADAPTER (vt https://adapter.ee/) ja riigihangete register.